

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
الْحٰمِدُ لِلّٰهِ الْعَظِيْمِ
الْمُبَشِّرُ بِالْجَنَّةِ
الْمُبَشِّرُ بِالْفَوْزِ
الْمُبَشِّرُ بِالْجَنَّةِ
الْمُبَشِّرُ بِالْفَوْزِ

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده دندانپزشکی پرdis

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای حرفه‌ای دندانپزشکی

عنوان:

بررسی میزان آشنایی دانشجویان دندانپزشکی و دندانپزشکان شهر
اردبیل از نشانه‌های سرطان دهان

اساتید راهنما:

دکتر ابوالفضل باقری

دکتر سهیلا دریساوی

استاد مشاور:

دکتر حامد زندیان

نگارش:

محمد کاری

سپاسگزاری :

بر خود واجب می‌دانم از استاد فرزانه آقای دکتر ابوالفضل باقری و سهیلا دریساوی که به عنوان استاد راهنما در مراحل مختلف این پایان‌نامه همواره با سعه‌صدر و گشاده‌روی در کنار من بودند و در طول مدت تحصیل از راهنمایی‌های اخلاقی و علمی ایشان بھرہ جسته‌ام تشکر و قدردانی نمایم.

تقدیم به:

این پایان نامه را به پدر و مادر عزیزم
تقدیم می کنم

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
فصل اول: کلیات تحقیق	
۲	۱-۱. مقدمه
۳	۱-۲. بیان مسئله
۶	۱-۳. تعریف واژه‌ها
۶	۱-۴. اهداف تحقیق
۶	۱-۴-۱. هدف کلی
۶	۱-۴-۲. اهداف اختصاصی
۷	۱-۴-۳. اهداف کاربردی
۷	۱-۵. سوالات تحقیق
۸	۱-۶. فرضیه‌های تحقیق
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق	
۹	۲-۱. مبانی نظری تحقیق
۹	۲-۱-۱. سرطان
۹	۲-۱-۲. تقسیم بندی سرطان‌ها
۱۱	۲-۱-۳. اتیولوژی و عوامل خطر
۱۱	۲-۱-۳-۱. جنس
۱۱	۲-۱-۳-۲. سن
۱۲	۲-۱-۴. نمای بالینی
۱۲	۲-۱-۵. ابتلاء استخوانی
۱۳	۲-۱-۶. نمای رادیوگرافیک
۱۴	۲-۱-۷. محل‌های ابتلاء
۱۴	۲-۱-۷-۱. لب

۱۴	۲-۷-۱-۲	. زبان.....
۱۵	۲-۷-۱-۲	. کف دهان.....
۱۵	۲-۷-۱-۲	. کام.....
۱۵	۲-۷-۱-۲	. لثه و آلوئول.....
۱۶	۲-۷-۱-۲	. مخاط باکال.....
۱۶	۲-۱-۲	. درجه میکروسکوپی.....
۱۷	۲-۱-۲	. بدخیمی های غدد بزاقی.....
۱۷	۲-۹-۱-۲	. سن و جنس.....
۱۷	۲-۹-۱-۲	. محل ابتلا.....
۱۸	۲-۹-۱-۲	. نمای بالینی.....
۱۸	۲-۱-۲	. سارکوما.....
۱۸	۲-۱-۲	. سن و جنس.....
۱۹	۲-۱-۲	. محل ابتلا.....
۱۹	۲-۱-۲	. نمای بالینی.....
۱۹	۲-۱-۲	. نمای رادیو گرافی.....
۲۰	۲-۱-۲	. تومورهای متاستاتیک حفره دهان.....
۲۰	۲-۱-۲	. سن و جنس.....
۲۰	۲-۱-۲	. محل ابتلا.....
۲۰	۲-۱-۲	. نمای بالینی.....
۲۱	۲-۱-۲	. نمای رادیو گرافی.....
۲۱	۲-۱-۲	. لنفوم.....
۲۱	۲-۱-۲	. سن و جنس.....
۲۱	۲-۱-۲	. محل ابتلا.....
۲۲	۲-۱-۲	. نمای بالینی.....
۲۲	۲-۱-۲	. نمای رادیو گرافی.....
۲۳	۲-۱-۲	. مبانی عملی تحقیق (پیشینه تحقیق).....

فصل سوم: روش اجرای تحقیق

۲۵	۱-۱. نوع پژوهش	۳
۲۵	۱-۲. جمعیت مورد مطالعه	۳
۲۵	۱-۳. نمونه برداری و روش نمونه گیری	۳
۲۶	۱-۴. روش انجام تحقیق	۳
۲۷	۱-۵. ملاحظات اخلاقی	۳
۲۷	۱-۶. روش تجزیه و تحلیل داده ها	۳

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده های تحقیق

۲۹	۴-۱. آماره های توصیفی	۴
۲۹	۴-۱-۱. درصد فراوانی متغیرهای دموگرافیک مورد بررسی	۴
۳۰	۴-۱-۲. تعیین میزان آگاهی دانشجویان سال آخر دندانپزشکی و دندانپزشکان عمومی شهر اردبیل از نشانه های سرطان دهان	۴
۳۱	۴-۱-۳. آماره های توصیفی آگاهی از نشانه های سرطان دهان بر اساس جنسیت در دندانپزشکان عمومی و دانشجویان دندانپزشکی	۴
۳۲	۴-۱-۴. آماره های توصیفی آگاهی از نشانه های سرطان دهان بر اساس دانشگاه محل تحصیل در دندانپزشکان عمومی و دانشجویان دندانپزشکی	۴
۳۳	۴-۱-۵. آماره های توصیفی آگاهی دندانپزشکان عمومی شهر اردبیل از نشانه های سرطان دهان بر اساس سابقه کاری	۴
۳۴	۴-۲. بررسی توزیع داده های مورد بررسی	۴
۳۵	۴-۳. بررسی فرضیه های تحقیق	۴
۳۵	۴-۳-۱. بررسی فرضیه اول تحقیق	۴
۳۶	۴-۳-۲. بررسی فرضیه دوم تحقیق	۴
۳۸	۴-۳-۳. بررسی فرضیه سوم تحقیق	۴

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۳۹	۱-۵. بحث.....
۴۶	۲-۵. نتیجه گیری.....
۴۷	۳-۵. پیشنهادات.....
۴۸	۴-۵. محدودیت های تحقیق.....
۴۹	منابع.....

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۲۶	جدول ۱-۳. شیوه نمونه‌گیری و اندازه نمونه در مطالعه حاضر.....
۲۸	جدول ۲-۳. متغیرهای مورد بررسی.....
۲۹	جدول ۴-۱. درصد فراوانی متغیرهای دموگرافیک مورد بررسی.....
۳۰	جدول ۴-۲. آماره‌های توصیفی میزان آگاهی دانشجویان سال آخر دندانپزشکی و دندانپزشکان عمومی شهر اردبیل از نشانه‌های سرطان دهان.....
۳۰	جدول ۴-۳. سطح آگاهی دانشجویان سال آخر دندانپزشکی و دندانپزشکان عمومی شهر اردبیل از نشانه‌های سرطان دهان.....
۳۱	جدول ۴-۴. آماره‌های توصیفی آگاهی از نشانه‌های سرطان دهان بر اساس جنسیت در دندانپزشکان عمومی و دانشجویان دندانپزشکی.....
۳۲	جدول ۴-۵. آماره‌های توصیفی آگاهی از نشانه‌های سرطان دهان بر اساس دانشگاه محل تحصیل در دندانپزشکان عمومی و دانشجویان دندانپزشکی.....
۳۳	جدول ۴-۶. آماره‌های توصیفی آگاهی دندانپزشکان عمومی شهر اردبیل از نشانه‌های سرطان دهان بر اساس سابقه کاری.....
۳۴	جدول ۴-۷. آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای بررسی توزیع داده‌ها.....
۳۵	جدول ۴-۸. آزمون لوین برای بررسی یکسانی واریانس در فرضیه اول تحقیق.....
۳۵	جدول ۴-۹. آزمون تحلیل واریانس دوراهه بین گروهی برای بررسی فرضیه اول تحقیق.....
۳۶	جدول ۴-۱۰. آزمون لوین برای بررسی یکسانی واریانس در فرضیه دوم تحقیق.....
۳۶	جدول ۴-۱۱. آزمون تحلیل واریانس دوراهه بین گروهی برای بررسی فرضیه دوم تحقیق.....
۳۷	جدول ۴-۱۲. آزمون پست هاک توکی برای بررسی فرضیه دوم تحقیق.....
۳۸	جدول ۴-۱۳. آزمون لوین برای بررسی یکسانی واریانس در فرضیه سوم تحقیق.....
۳۸	جدول ۴-۱۴. آزمون تحلیل واریانس یکراهه بین گروهی برای بررسی فرضیه سوم تحقیق.....

چکیده

مقدمه: با توجه به بروز سرطان دهان و تغییرات جمعیتی در ایران، برنامه‌ریزی به منظور تشویق دندانپزشکان برای انجام و پیگیری پروتکل معاینه سرطان دهان به منظور کاهش موانع موجود بسیار حیاتی است. یکی از عوامل زمینه‌ای برای اندازه‌گیری میزان آگاهی آن‌ها در مورد سرطان دهان می‌باشد. بنابراین این مطالعه باهدف بررسی میزان آشنایی دانشجویان دندانپزشکی و دندانپزشکان شهر اردبیل از نشانه‌های سرطان دهان انجام پذیرفت.

مواد و روش کار: در این مطالعه توصیفی - تحلیلی ۴۸ دانشجوی دندانپزشکی و ۶۶ دندانپزشک عمومی به صورت تصادفی - طبقه‌ای مورد بررسی قرار گرفت. برای گردآوری اطلاعات و پاسخگویی به سؤالات و فرضیه‌های تدوین شده از پرسشنامه استاندارد آزاد و همکاران (۲۰۱۵) استفاده گردید. پس از جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه‌های مربوط به آگاهی ابتدا تصحیح شدند؛ بعد از تعیین میزان آگاهی دندانپزشکان و دانشجویان دندانپزشکی و رابطه بین میزان آگاهی دندانپزشکان و ویژگی‌های دموگرافیک آن‌ها (جنس - سابقه کاری - مدت فارغ‌التحصیلی) با استفاده از تحلیل واریانس دوراهه بین گروهی و تحلیل واریانس یکراهه بین گروهی با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ تجزیه و تحلیل قرار گرفت، $P < 0.05$ معنی‌دار در نظر گرفته شد.

نتایج: نتایج نشان داد که میانگین و انحراف استاندارد آگاهی از نشانه‌های سرطان دهان در دانشجویان سال آخر دندانپزشکی ($1/5 \pm 5/7$) و دندانپزشکان عمومی ($62/11 \pm 1/8$) می‌باشد؛ به طوری که میزان آگاهی دانشجویان سال آخر دندانپزشکی و دندانپزشکان عمومی شهر اردبیل از نشانه‌های سرطان دهان در حد متوسط قرار داشت. تفاوت معناداری در آگاهی دانشجویان سال آخر دندانپزشکی و دندانپزشکان عمومی شهر اردبیل از نشانه‌های سرطان دهان بر اساس جنسیت و سابقه کار وجود نداشت ($P > 0.05$). اما میزان آگاهی دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دانشگاه دولتی بیشتر از دانشگاه‌های خارج از کشور بود ($P < 0.05$).

نتیجه‌گیری: میزان آگاهی دانشجویان سال آخر دندانپزشکی و دندانپزشکان عمومی شهر اردبیل از نشانه‌های سرطان دهان در حد متوسط قرار دارد و نیاز به برگزاری دوره‌های بازآموزی برای دندانپزشکان و دانشجویان ترم آخر احساس می‌گردد.

کلمات کلیدی: سرطان دهان، آگاهی، اردبیل.